

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูง แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพะเยา เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน การเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบวัด ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย แบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพ และแบบวัดกิจกรรมการดูแลตนเอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบวัดด้วยตนเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและแบบวัดมาวิเคราะห์ดังนี้

1. แจกแจงความถี่และร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพ และคะแนนการดูแลตนเอง
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (stepwise)

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ความเชื่อด้านสุขภาพโดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนความเชื่อในด้านการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคและปัจจัยร่วมมีความสัมพันธ์กับการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเชื่อด้านการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค ประโยชน์ของการรักษา และอุปสรรคในการปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กับการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเชื่อด้านแรงจูงใจด้านสุขภาพโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์กับการดูแลตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ตัวแปรที่สามารถทำนายการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค การเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูง ปัจจัยร่วม และระดับการศึกษา ตามลำดับ
3. ตัวแปรที่สามารถทำนายความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระยะเวลาที่เป็นโรค
4. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ภายในต่อกัน ได้แก่ ระยะเวลาที่เป็นโรคมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษา และภาวะควบคุมโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารทางการพยาบาล ได้เห็นความสำคัญของความเชื่อด้านสุขภาพ การดูแลตนเอง และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาบุคคลทางการพยาบาล ให้มีความรู้เกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง และสามารถนำความรู้ที่ได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล ได้พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ในด้านการสอน การให้ความรู้ หรือคำแนะนำแก่นักศึกษา ให้สามารถนำความรู้เกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเอง ไปเป็นแนวทางในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัย ในหัวข้อเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเอง ในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความเชื่อด้านสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดูแลตนเอง แสดงว่าผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มีคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพสูงจะมีการดูแลตนเองดี พยาบาลในฐานะบุคลากรทางด้านสุขภาพ มีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมในการดูแลตนเองตามแผนการรักษา เพื่อการควบคุมโรคและป้องกันภาวะแทรกซ้อน ดังนั้นพยาบาลจึงควรส่งเสริมหรือช่วยเหลือให้ผู้ป่วยมีความเชื่อด้านสุขภาพในทางที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ป่วยมีการดูแลตนเองได้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองของผู้ป่วยด้วย

2. คลินิกโรคความดันโลหิตสูงตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ควรจัดให้มีการสอนหรือแนะนำผู้ป่วยเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพและการดูแลตนเองที่ถูกต้อง โดยมีคู่มือประกอบและเปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อมีข้อสงสัย นอกจากนี้ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปให้มากยิ่งขึ้น เกี่ยวกับการป้องกันหรือการปฏิบัติตัวให้ถูกต้องเมื่อเป็นโรคความดันโลหิตสูง เช่น การเผยแพร่ความรู้ทางโทรทัศน์ การจัดฉายภาพยนตร์ หรือทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมารับการตรวจวัดความดันโลหิตเพื่อตรวจค้นหาโรคและได้รับการรักษาอย่างถูกต้องและทันทั่วถึง ซึ่งจะช่วยลดภาวะการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นให้น้อยลงได้

3. ในการเรียนการสอนวิชาชีพพยาบาลในการประเมินปัญหาเกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ควรเน้นให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อด้านสุขภาพและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยด้วย เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ของผู้ป่วยต่อภาวะความเจ็บป่วยของตนเอง ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถกำหนดแนวทางในการให้การพยาบาลได้อย่างครอบคลุมและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้ป่วยยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสอนหรือแนะนำการดูแลตนเองแก่ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงอย่างต่อเนื่อง แล้วทำการศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองอย่างใกล้ชิด และติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลต่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น เช่น อคติโน้ตค้น ความหวัง หรือการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น